

LIBERTATEA

ABONAMENTUL: „Libertatea”, „Foala Interesană” și „Plugarul Luminat” — 100 Lei pe an, 50 Lei pe 1/2 an, 25 Lei pe 1/4 de an.

Pentru țărani: preoți, învățători, mici meseriași și mici negustori: 60 Lei pe an, 30 Lei pe 1/2 an, 15 Lei pe 1/4 de an.

Pentru Iugoslavia și Cehoslovacia 120 Lei pe an. — Pentru America 150 Lei (abia 75 cenți) pe an, trimiși prin cec de bancă foi la Orăștie

Redacția în Orăștie (Trans.) | Foala pentru papen | Director: Pr. IOAN MOȚA | Apare în fiecare Joi | Administrația în Orăștie (Trans.)

Lucruri frumoase, petrecute la Cluj.

— In jurul „Congresului Presei” —

Pe zilele de Duminică, Luni, Marți, se conchemase la Cluj „Congresul Presei” (Marele sfat al scriitorilor dela gazete) din toată țara. Au venit dela București un număr însemnat de gazetari, dar precum fața gazetelor din București e așa de păstrită, stropită grozav de pistrui evrești, așa era înfățișarea „solilor” acelei presei: un Român și cinci jidani!.. Românii împinși înalate, ca firmă, ca tablă de prăvălie, jidanii stând ghemulți la spatele lor, după țărăbă... Și veneau să se îmbrățișeze cu „solii” (reprezentanții) gazetăriei din Ardeal, unde tot așa avem o foaie românească și cinci jidovești (ungurești), și prin redacții un creștin și zece jidani.

Acest congres nu putea aduce nici o bucurie sufletelor românești, — doar că... să ne arate cât suntem noi Românii de rămași înapoi în propria casă, față de semnițele străine (streine cât cu limba, mai mult cu sufletul!) de printre noi.

Și asta în mare parte, poate în cea mai mare parte, din vina noastră, a Românilor. Iaca de ce: Scriitorii de gazetă români, nu au fost totdeauna și peste tot locul, pătrunși de sfântul foc al mândriei de neam, a celei ce nu se pleacă nici unei ispite materiale. Și așa, în loc să pună ei temel la ziare adevărat românești, nu numai după limba în care se scriu, ci și după sufletul ce pătrunde șirele și paginile lor, — și să lupte cu năcazurile începutui, până le-or crește mari și vor face din ele stilpi luminoși de naționalism în țara lor, — s'au cuibărit prin redacțiile jidovești ori jidovite, care le dădeau de-a gata pătuț cald, scaun moale, pungă rotunjoară... dar făceau din ei în același timp prizonierii lor, a Evreilor, stăpânii în redacție!

Tinerimea universitară din Cluj a avut și în privința asta ochi foarte limpede văzător și putere de judecată, care-i face numai onoarea! Ea s'a ridicat în fața „Congresului presei” și a spus: Acesta e congresul jidanilor din presă, numai congres românesc nu e. — Noi trebuie să le arătăm această părere a noastră, ca să știe că-i vedem și

acolo, unde se ascund după spatele Românilor!..

Vorbă spusă verde!

Când solii gazetelor (cele mai multe jidovești) din București, au sosit în gara Cluj, eră de față public mult și vre-o 500 studenți. După ce l-a salutat Primarul și Președintele celor 2 Sindicate, românesc și unguresc, — s'a ridicat studentul Micu, doctorand în drept, și a spus, că și studențimea salută cu drag pe solii adevăraților ziare românești, dar nu stă bun de felul cum studențimea va primi pe solii gazetelor cu sufletul străin, vrășmaș țării!

Semnul prevestitor: flăcări de foc.

Ajungând în piață, studenții au cumpărat dela chioșcuri (bolțițele de vânzare de foi), toate numerele din „Adevărul” și „Dimineața” foile lui Rosenthal și Marmorosch-Blank, „Lupta” și „Pressa” lui C. Mille și Honigman (ce se scrie Fagure), și „Aurora” lui Dr. Lupu, și le-au dat foc în mijlocul pieței! Flăcările roșii erau semnul prevestitor cu care sufletele aprinse ale tinerimei, va primi pe solii acelor ziare străine.

Ca urmare au făcut de repește ori zgomot în ședința de deschidere a Congresului, arătându-și nemulțumirea cu înfățișarea lui.

Iar pentru deseară, când era la rând un „festival”, o sărbătoare, la Teatrul Național, festival ce se deschidea cu o conferință (cetire) a dlui C. Bacalbașa, vechiul gazetar din București, Președintele Sindicatului din București, — studenții i-au pregătit aceiui domn o primire prea puțin plăcută.

După ce publicul a intrat și a umplut sala, vre-o mie de studenți ce erau ținuți departe de cordonul de soldați, — au rupt cordonul, și au năvălit în sală, umplând toate locurile goale, jos, în logi, pe galerie.

Când cortina s'a ridicat și d. Bacalbașa s'a arătat, ca să-și cetească „conferința”, studenții au izbucnit în strigăte: „Jos gazetele jidovești: „Adevărul”, „Dimineața”, „Lupta”, „Pressa”, „Aurora!” — și minute întregi au strigat: „Jos gazetele jidovești și cei vânduți

lor!” Demonstrația a ținut aproape jumătate de clas. Bacalbașa a cercat să spună ceva, n'a fost lăsat. Într-o clipă a reușit să grăiască, certând publicul din sală că îngăduie demonstrația ardelenescă împotriva vechiului Regat (?).

La asta tot publicul a protestat, alături de studenți, că nu contra Regatului, ci contra Jidanilor și jidoviștilor este! Se auzeau strigăte: Decând „Adevărul” și „Dimineața” cu Rosenthalii și Honigmanii săi, sunt „Vechiul Regat”? De când o demonstrație contra Jidanilor, e una în contra „vechiului Regat”?

Di Bacalbașa a trebuit să plece de pe scenă.

Festivalul nu s'a mai ținut. Ziaristii au plecat. Dar publicul a mai stat ascultând jumătate de clas cântecele patriotice ale studenților!

Nici congresul nu s'a mai ținut. El s'a vestit că se va ținea la 26 Ianuarie — în București.

Dela teatru studenții au mers pe strade, demonstrând împotriva jidanilor și spărgând ferestrelor la mai multe prăvălii și bănci jidovești. Abia pe la ora 12 noaptea s'an liniștit.

Codrul de foi jidovești din București, spumegă de năcaz. „Infrățirea” din Cluj încă e cătrănită, — și n'ar avea de ce.

Ceea-ce fac studenții, e o lucrare condusă de același fir roșu, al celui mai sănătos naționalism! El și prin demonstrația asta, nu osândesc numai pe jidani, ci poate mai ales pe Românii ce stau în slujba jidanilor!

De aci pedeapsa ce au dat-o și dlui Bacalbașa. Di Bacalbașa, ziarist român, și anume ziarist de talent, în viața sa rar l'ai văzut dând un articol unui ziar național creștin, ci tot acolo și-a petrecut viața în cuibarele jidovești dela „Adevărul”, „Dimineața” și altele. Precum face și azi.

Și atunci tinerii, așa cerând însuși programul lor de luptă, — au demonstrat contra dsale, nu ca Român, nici ca ziarist de talent, ci contra celui, ce cu talentul, său a fost toată viața lui sprijinitorul gazetăriei jidovești, pe care a ajutat-o să ajungă la înflorire, fără a fi făcut nimic pentru presa adevărat românească.

Așa vor păți, cu acești tineri, și alții, cari se încălzesc, sau au început a se încălzi la... Căminul din strada Sărindar!

Căci acești tineri își aleg bine, intelligent și drept, țintele lor. În zadar ori ce supărare!

Unele — altele.

Di întâiu ministru!

Ioan I. C. Brătianu a venit săptămână trecută pe neașteptate la Cluj, și din gară a plecat, însoțit de Prefectul județului și câțiva sfetnici, deadreptul prin satele din jurul Clujului, — dorind a auzi dsa însuși din gura poporului, cari sunt nemulțumirile lui în jurul împărțirii pământului? Că multe se spun și se scriu în jurul acestei împărțiri.

Din părțile Clujului, a mers tot așa prin s'ihor, fără a lăsa să i-se facă primire oficioasă cum să face unui ministru. Și pe acolo a cercetat mai multe sate, pentru a cunoaște nemijlocit stările de prin ele. Ce a aflat, încă nu s'a auzit până acum.

În Orade și-a arătat părerea de rău asupra stării slabe în care se află gazetăria românească, față de cea străină, care e mare și puternică și duce o luptă atât de potrivnică țării și neamului. De aceea a spus, că e neapărat de lipsă să se înființeze aci la Orade, o gazetă românească mare.

Bine că macar așa de târziu se încredințează și Ministrul dela București de starea umilită în care se află gazetăria românească din Ardeal, față de gazetăria străină, — și se vor hotări, macar așa de târziu, a face ceva pentru a întări această gazetărie!

DIN BASARABIA

Tighina, Dec. 1923.

— Și bune și rele... —

De vre-o jumătate de an am scris din când în când în „Libertatea”: „Insemnări din Basarabia”, chemând, între altele, pe maeștrii tineri din Ardeal, din Bănat, sau de ori-unde din țară, ca și pe tinerii negustori, să vie la noi, în orașele și ținșoșoarele (orașelele) Basarabiei, căci vor găsi foarte priincios țărîm de muncă, ba, prin sirguință, pot ajunge la înflorire mai mare ca aiurea. Și în același timp fac și un mare bine neamului românesc, mai schimbând fața înstrăinată a orașelor Basarabiei și mai deschizând ochii bieților Moldoveni, ca să pună și ei mâna pe aceste izvoare de bogăție. Azi nu prea vezi Moldovean (Român) la meserii, nici la negoț pe aici, căci nu-i primesc ca învățacei — Jidanii, tocmai pentru a nu crește în ei pe viitorii meseriași și negustori creștini de mână, care să le mai cionteze din câștigurile mari pe cari le fac azi numai ei, jidanii.

Drept răspuns la aceste chemări ale mele, am primit scrisori din toate colțurile Ardealului, Banatului și Crișanei, în care oamenii se interesează de mersul treburilor pe aici.

Le-am răspuns la toți să vie, să-și încerce norocul!

Nu știu dacă a răspuns vre-unul la chemarea noastră.

Am mai făcut o a doua chemare, prin președinții filialelor societății noastre: Am îndemnat pe moldoveni să-și dea copiii la meserii și negoț, și în același timp am rugat pe măestri din Ardeal, să deschiză larg ușile atelierelor lor pentru fiii țărănilor din Basarabia.

Apelul a avut răsunet. Măestrii români ardeleni au răspuns cu multă însuflețire. Scrisori de îmbrățișare cât se poate de bune am primit din Zlagna, din Orăștie, din Sebeș, din Arad, din Lugoj, Brașov, etc.

În același timp țărăni moldoveni veneau cu copiii să se intereseze de lucrul acesta în număr cât se poate de îmbucurător.

Dar ce folos? Când auziră de greutățile drumului, de marea depărtare, de anii de ucenicie fără plată, cu care mintea țărănilor nu se putea împăca, toți se dădeau în lături.

Dar nu ne-am lăsat bătăuși. Cu chiu, cu vai, am așezat aici în Tighina vre-o 10 băieți moldoveni, la măestri ruși și evrei de aici.

Ce să vezi? După câteva săptămâni, iar alții după câteva zile, au luat tălpășița. Dorul de sat, copiii nu l-au putut înfrânge ușor.

Astăzi cu toate sforțările, ne-am ales cu doi ucenici moldoveni, care stau și ei în atelier ca puii de rață sălbatică în curtea gospodăriei, cu ochii ațintiți tot la ceruri.

Tot mai repede ajungi la adevărul biblic, că din cei trei dușmani ai omenirii, cari sunt: 1, omul însuși, 2, de-aproapele nostru și 3, diavolul, cel mai mare dușman al nostru, ne suntem — noi înșine.

Dar iarăși descurajarea nu are ce căuta în sufletul unui popor tânăr și plin de vigoare ca al nostru. Bunele îndemnuri către popor, nu pot rămânea nici-odată fără urme bune.

Lucrurile mari au la temelie întotdeauna jertfe grele, care ne fac rodul cu atât mai prețios, cu cât s'a dobândit cu mai multă greutate...

Dumitru Cazacu,
Preș. sos. cult. „Împăratul
Traian“, Tighina.

Se deschid — gurile.

Cari stăteau pân'aci înclăștate.
— Le-a deschis dl Ort. Goga. —

Mișcarea studențească e în plină desfășurare, mai bine zis în greu război, de un an de zile. Și de un an de zile zărele de partid, cele ale partidului național alăturarea de cele ale guvernului, nu au avut un cuvânt frățesc sau părintesc, și mai presus de toate drept și românesc, asupra acestei mișcări, ci o omorau cu... tăcerea lor adâncă, înțeleaptă.

Abia gazete de acestea mai mici, cari nu-s nici în slujba guvernului, nici în alui Marmorosch-Blank, au avut curajul a-și deschide inima dintru început și a îmbrățișa cu tot sufletul pe tineri, văzând în sfor-

țările lor, bătaia inimilor românești și grija pentru viitorul neamului românesc în această țară, — și nimic alta.

Di Octavian Goga, fost ministru, precum a spus-o în conferința d-sale despre „Ideea Națională“ la Cluj, a fost mișcat de vederea acestei stări nefirești, că tinerimea e lăsată oarecum orfană din partea partidelor politice, ba lovită chiar de acelea, și atunci dsa a luat această tinerime în apărare prin revista d-sale „Țara Noastră“, în care a pornit o neîndurată zbuciuire a păcătoșeniei jidovești și a celor ce se dau în coate cu jidanii, — adică a plecat pe același drum, pe care îl chema inima d-sale de Român: alăturarea de studenți. Studenții au simțit aceasta și s'au bucurat și au poftit pe dl Goga să vie în mijlocul lor la Cluj, să le vorbească despre „Ideea Națională“ (de gândirea și simțirea națională). Și dl Goga a venit, a vorbit, și studenții i-au arătat cu căldură dragostea și mulțumirea lor!

Dnul Goga a spus limpede, că ceea-ce pune pe studenți în mișcare, e tot vechea ideea națională, și nimic altceva, care a pus în mișcare și tinerimea universitară română din fosta Ungarie! Se închină acestei mișcări și-i doarește spor și izbândă!

Glas în parlament.

Această amestecare a dlui Goga printre studenți și semnele de alipire a studenților pe lângă dsa, — a descleștat și câteva guri, cari pân'aci stăteau strânse și le-a făcut să grăiască, ca să spună tinerilor, acum' după un an de tăcere, că doar și alții vă au „dragii“, și alții se gândesc la voi, nu trebuie să vă întoarceți cu fețele așa de-odată și toți spre — Goga și numai spre el... O urmare a acestui fel de judecătă ori de teamă, a fost faptul că în 13 Decembrie secretarul Partidului Național, dl Sever Dan, s'a ridicat în Adunarea Deputaților să tragă un freceș guvernului pentru ce face cu studenții. Îi bagă de vină aceleași lucruri, pe care noi, gazetele ce n'am tăcut în toată vremea mișcărilor studențești, le-am spus de atâtea ori, că: nimenea nu a stat de vorbă în chip părintesc și frățesc cu acești tineri, liniștinându-i prin împlinirea dreptelor lor cereri.

Dar afară de acest adevăr, toate celelalte lucruri, dnul Sever Dan le vede numai prin ochelarii, foarte aburați, de partid! Face din toată mișcarea studenților o simplă manevră vicelană a unui partid politic, a cărui unelte neștiutoare de sine, ar fi acești studenți! El spune că:

„studențimea este speculată politicește“ (înțelege: de guvern, de care, vezi dta, ea se lasă folosită); că d-sa, dl Dan:

...are semne, că tot așa zisul „complot“ a cărui jertfe sunt 11 studenți — este pus ia cale“ (și prin urmare studenții s'au lăsat folosiți de cei ce-i puneau la cale);

„biete jertfe sufăr pentru un ordinar (de rând) interes politic: interesul guvernului, de a potoli astfel o mișcare, ce nu mai slujea scopurile de slăbire a luptelor democratice, pentru cari scopuri a fost (această mișcare) încurajată la început!“

Înțelegeți: Mișcarea studențească, pornită la Cluj în urma provocațiilor Evreilor cu cadavrele, — nu e o mișcare a unor tineri buni, jigniți în credința și în

mândria neamului lor prin obraznicia jidovească, — ci e... pusă la cale și încurajată mi-te de guvern, pentru ca prin ea — să slăbească luptele democratice (!!!).

„Acum, — spune mai departe secretarul Partidului Național, — jertfele acestui bine socotit joc politic, plătesc lipsa lor de prevedere!“

Nimenea n'ar fi putut jigni mai adânc mândria și curățenia sufletească a tinerilor universitari, decât a făcut-o prin cele de mai sus, — și prin multe altele încă, — secretarul Partidului Național, dela tribuna Adunării Deputaților.

Iar după-ce în felul acesta îi arată pe tineri ca pe niște copii fără minte, ce se lasă folosiți de păcătoșii dela guvern (iar guvernul i-a aruncat în temniță, pentru-că zice că țevile revolverelor lor erau se fie îndreptate și spre unii din sinul său!), — după asta dl Sever Dan se arată îndurat, milos, iertător și cere guvernului să-i lase odată liberi pe acei tineri arestați, ba să răstește către guvern că de ce a așa aspru cu ei... Ca, prin asta, să vadă tinerimea, că și dsa, după ce i-a tras palmale de mai sus, o ia sub scutul d-sale... S'o știie.

E de mirare, cum oameni în toată firea, nu pot vedea un lucru atât de curat ca mișcarea tinerească, decât prin ochelarii de partid. Indată ce ești împotriva lui MarmoroschBlank, ești.. sluga liberalilor..

Să meargă d. Sever Dan să întrebe pe cel din urmă țărăni cetitor de foi cinstite românești, și acela îi va spune, că lupta în care acești tineri s'au trezit țăriți de provocarea jidanilor, este cea mai curată și desinteresată luptă națională, tocmai pentru-că nu stă în slujba nici unui partid politic, decât în slujba sufletului și a inimilor românești!

Acești tineri, înainte de a lua hotărârile lor desnădăjduite, de a se primejdi și a se jertfi pe sine în această luptă, nu au mers să se „înspire“ (să iee dub) dela cluburile politice, cele care își fac slujbi oarbe lor din toți câți se aproprie din ele, — ci ei s'au dus în tranșeele dela Mărășești, ca să iee suflet din sufletul celor ce acolo au căzut, s'au jertfit, pentru draga lor țară și scumpul lor neam! De acolo au cules iarba crescută din sânge de eroi, purtându-o la ei, ca „talisman“, ca scut sfânt, zicând sufletelor ce plutesc peste acele tranșee: „Precum voi ați căzut și ați sfîșit acest loc, în lupta cu dușmanul din afară, dar tot l'ați biruit!, — așa noi vom cădea poate în lupta cu dușmanul din lăuntru, — dar tot îl vom birui! — Și au pornit pe drumul pe care-l știm, și au pățit cele ce le știm.

E păcat a stropi cu tină politică lupta acestor tineri, înfățișându-o ca o manevră „politică“ a cutărui partid, ba chiar ca o mișcare de „slăbire a luptelor democratice“ a cutărui partide ce se mai zic — „democratice“...

Protestăm noi în locul acelor tineri ce nu se pot apăra, împotriva acestui fel de a fi înfățișată lupta lor, chiar de către secretarul Partidului Național dela tribuna parlamentului!

Din alte țări.

În Grecia alegerile au dat putere vencesiștilor republicani. Familia Regală va veni în România,

în Bucovina ori la Făgăraș, u. familia noastră regală are câte castel.

De aceea M. S. Regina noastră și fost să vadă două Castele frumoase ce are, unul în Bucovina și cel dela Făgăraș, să vadă care să-l aleagă pentru perec regală grecească pe vremea prigiei lor. Nu e încă singur de alege pe cel din Bucovina ori pe cel din Ardealul nostru, dela Făgăraș.

— Sé vestește că Regele Juglaviei, Alexandru, al doilea gin al M. Sale Regelui nostru, care dus zilele astea la Paris, — va tâlni acolo și pe Venizelos și, circa a-l sfătui, ca să nu mai creze împotriva familiei Regale grecești de azi, căci mai mult rău făcuse Greciei decât bine, — ceea ce va și fi.

Din Protocoalele Înțelepților Sionului.

Cap. I. (urmare)

Iată ce spun mai departe în Cap. I. a „Protocoalelor“ lor, Înțelepții Sionului, către fiii lor:

„Oamenii, fie că fac parte d'pătura de jos, fie că nu, sunt cămuți numai de micile lor patimi, de credințe deșarte, obiceiurile, de lucrurile auzite d'părinți și sunt robi ai împărții în partide, cari se împotrivesc înțelegerii celei mai cuminiți. (Pricepeți Asta fiindu-le slăbiciunea, voi ce cați s'o măriți, să-i sfășiați în cele mai multe partide, și acolo în satul lor, și în țară, — că atunci sunt mai slabi și poți face cu ei ce vreți!..)

„Politica n'are (după socoteala lor, a capilor evreimei) nici o legătură cu morala (cu cinstirea și omenia). Guvernul care se lasă condus de morală, nu e „politic“ și prin urmare puterea lui e șubredă. Acela care vrea să domnească, să se folosească de viclenie și fățarnicie. Marile însușiri ale poporului: sinceritatea (inima de chisă) și cinstea, sunt scărderi politice, pentru-că ele doboară reș și tronuri mai ușor decât dușmanul cel mai puternic. Aceste însușiri trebuie să le lăsăm regatele creștine. noi nu trebuie să luăm nici odată de călăuze.“

„Scopul nostru e, să avem în mână puterea. Cuvântul „drept“ e un cuvânt deșert, pe care nimine-l îndreptățește...“

...Trebuie să fim samă de lașitate, de nemernicia și nestatornicia mulțimei (a poporului)... Un popor lăsat de capul lui, adică pe sama celor ridicați din sânul său, se ruinează prin certurile partidelor așfate de setea de putere, prin erinduile ce se nasc de aici!

„Cuvântul nostru de ordine este puterea și fățarnicia! Singura putere poate învinge în politică, ea trebuie să fie o călăuză, o stea conducătoare, iar viclenia și fățarnicia o regulă... Acest rău e singurul mijloc de a ajunge la scop, la bine! De aceea noi nu trebuie să ne oprim înaltețea mituirii (a cumpărării de suflete), a înșelătoriei și a trădării (a vinderii de țară la dușman), de câte-ori ele ne pot slui la ajungerea scopului nostru!“

Dar e destul pentru azi... E prea destul...

Din cele arătate înțelegem, cum fac evreii politica și cum îndrumă ei

facerea politice în țările unde au răzbit: să țină samă de slăbiciunile oamenilor și să le sporească, să-i sfășie în cât mai multe partide, prin viclenie și fățarnicie, să folosească credința ușoară a poporului roscolindu-i prin ce i-se spune și ce i-se scrie, așa ca el să-și dărâme tronurile și vechile bune așezări, — căci în mijlocul acestor stări tulburi din ori-ce țară, pot Evreii pune mai ușor mâna pe putere, care e ținta cea din urmă a lor.

De căutam bine în jur de noi, vedem că și la noi se petrec lucrurile chiar așa. Foile jidovești și cele împretenite cu ele, — nu se sfiesc a pregăti sufletele chiar pentru răsturnarea tronului, cu urmările ei atât de princiocase — Jidovimii, dar nu neamului nostru!

Nu putem avea ochii destul de deschiși pentru a ne feri de primejdii ce ne pasc prin munca ascunsă și învălțată în viclenie, a acestor primejdioși și veninoși dușmani de printre noi, — sprijiniți, cu știre ori fără știre, de prea mulți dintre noi.

Iarși cu biciu asupra studenților!

Săptămâna trecută au avut loc mișcări studențești mai zgomotoase, la București, la Iași, la Cluj.

In București.

Ele s'au început de Luni în 10 Dec. când studenții au sărbătorit împlinirea unui an dela pornirea luptelor lor naționale. Adunați în o biserică, au făcut rugăciuni pentru studenții noștri în războiul de mărire al țării, și după slujbă au vrut să meargă la Mormântul Eroului necunoscut, să se închine umbrelor celor morți pentru țară. Dar — din porunca guvernului, armata i-a oprit. Atunci ei s'au strecurat în câte mai mici și s'au adunat în Calea Victoriei și s'au dus cântând cântece patriotice și naționale, până în fața Palatului, unde au cerut: împlinirea cererilor studenților și liberarea (slobozirea) celor închiși la Văcărești!

Poliția și armata i-a încunjurat și i-a risipit, arestând vre-o 30 de studenți și ducându-i la Prefectura Poliției. După ascultare, cel mai mulți au fost lăsați liberi, dar vre-o 5 înși înșiși mai departe în arest, apoi trimiși și ei — la Văcărești!

A doua zi.

A doua zi, Marți (11 Dec.) un mare număr de studenți au făcut demonstrații la Universitate, așezându-se în fața străzii și strigând „jos Regulamentul cel nou“ (care-i despoale de ori-ce drept de student), arzând câteva sute de Regulamente și strigând: Cerem liberarea colegilor dela Văcărești și dela Poliție! A venit armata și atunci ei s'au refugiat în Universitate, unde au căutat de sunt Evreii la cursuri. Unde i-au aflat, i-au poțit afară. După prânz au plecat spre Facultatea de Medicină cântând cântece patriotice și strigând „Jos Jidanii!“ Aflând la cursul dlui Dr. Toma Ionescu mai mulți jidani, aceștia au fost dați afară! La alt curs, al profesorilor Besne și Gerota aflând jidani și aceia nevrând să plece, au fost luați de gulere și zvârliți afară, asemenea mai mulți asistenți (doctori tineri) evrei de pe lângă Dr. Reiner, care i-a fost primit acolo fără concurs.

La Iași.

— La Iași au fost tulburări la fel. La cursul (lecțiile) dlui Dr. Șumuleanu s'au întâmplat încăerări între studenții români și evrei. Au fost arestați și aci câțiva studenți creștini (dar nici un Evreu!).

La Cluj.

— Și la Cluj au avut loc încăerări cu poliția. Aci au fost aduși poliști și soldați de prin Săcuime și aceștia atacă cu ură sălbatecă pe studenții români unde numai au prilej. De pildă Luni un tiner student a fost atacat de un mișel de agent secret al siguranței, lovit în cap de mai multe ori cu revolverul, încât l'a umplut sângele pe obraz și studentul a căzut jos amețit! Într'aceea trecând pe-acolo studentul Breazu, liberat decurând del Văcărești și văzând sălbătăcia, a spus poliștilor, cari voiau să-l târască după ei la poliție: Nu la poliție, la o farmacie să-l duceți să-i lege rana, să fie chemată „Salvarea“ (societatea de dat ajutoare medicale) sa-l ducă la spital și numai apoi la poliție! — Indată au sărit vre-o 2 poliști și la d. Breazu, deși apăra numai o dreptate, și prinzându-l de mâni, voiau să-i răsucescă mâinile pe dos, iar un student, ce e în ascuns în slujba poliției, tocmai un băiat pe care d. Breazu l'a învățat, i-a fost instructor și binefăcător, s'a repezit și i-a dat o lovitură cu o prăsea de revolver în pept! Și nu se știe ce-i mai făceau de nu nimerea un comisar de poliție care cunoștea pe d. Breazu și i-a oprit pe sălbatecii poliști de l'au lăsat în pace!

Așadar am ajuns ca floarea tinerimei noastre, copiii noștri cei mai buni, pe cari îi avem la cele mai înalte școli, — să fie bătuiți de soldați săcui, de poliști săcui și de agenți sacreți streini, printre cari vor fi de sigur, și Jidanii, cari abia așteaptă să aibă prilej a schilodi câte-un tiner român și creștin! Dacă guvernul crede că prin aceste mijloace va înfrânge tinerimea și o va liniști, — tare se înșală! Acestei tinerimi trebuie să-i sară în ajutor și ceilalți cetățeni, căci ar fi o nenorocire a o lăsa pradă acestor dușmani ai neamului, folosiți de guvern ca unelte împotriva studenților noștri!

Armata.

— La Iași, la București, la Cluj, s'a adus armata în Universitate, spre a păzi pielea scumpă a Jidanilor, împotriva pornirii de apărare națională a Românilor. Si profesorii, din porunca guvernului, au luat cele mai aspre măsuri împotriva tinerilor ce nu se vor supune și mai fac mișcări studențești. Ci-că va cere unuia fiecăruia să facă mărturisire: vrea să stea pe pace ori nu poate face această făgăduință? Și dacă n'o face, deși n'a făcut încă nimic!, — îl dă afară din Universitate!

NOUȚĂȚI

Numărarea locuitorilor țării. Demult simțim lipsa unei numărări serioase, temelnice, a locuitorilor României mărite. Că nici azi nu știm cine suntem și câți suntem? In socotelile noastre ne răzăm tot pe număratoarea ungurească în Ardeal și Bănat, pe cea nemțască în Bucovina și pe cea rusască în Basarabia, — iar acelea sunt unele ca

alte mai pline de răsuciri-pe dos a adevărului.

Ne pare bine că, în urmă, se va face acum, după Anul-nou, o numărare oficioasă, prin oameni anume pregătiți pentru asta, — și atunci vom vedea adevărata oglindă neamurilor și religiunilor din țara noastră mărită.

Dl I. Zelea-Codreanu-tatăl și studentul Dănulescu, au fost liberați dela Văcărești. Au mai rămas închiși 8 studenți.

500.000 de slujbași vor fi lăsați pe drumuri — în Germania cu anul-nou 1924. Căci țara nu-i mai poate plăti. In același timp dările se vor urca foarte. Viață foarte grea trebuie să fie acolo. Ci-că un kilogram de carne, e azi în Berlin 300 Lei.

Un nou potop prin cutremur. In America de miază-zi (sud) a fost un grozav cutremur de pământ care a prăbușit în ruină două orașe ale Columbei: Cumbal și Chil. Se scot de sub dărâmături sute de morți.

Vă rugăm

pe toți câți preșii aceste foi și lupta ce ele o duc pentru înălțarea neamului și izbăvirea lui de primejdia cea mare a robiei economice, — să ne dați adresele alor 3—4 cetitori buni din comuna D-V. de cei cari nu au foile noastre, ca și din comunele vecine, — ca să le trimitem de sărbători număr de probă. Numărul va fi frumos veți face o bucurie cu el, celui căruia veți face să-i meargă.

Trimiteți îndată adresele, ca să avem vreme a le scrie și a le pregăti pentru posta de Crăciun. Scrieți foarte curat: numele, comuna, posta din urmă și județul.

Jertfa radiului... Doctorul Soret din Havre, vindecând îndelung pe alții cu radiu, a fost atacat de boala pe care aceste raze minunate o fac doctorilor ce nu se păzesc destul de bine, un fel de rac de radiu. Doctorului Soret i-s'au ivit primejdioasele răni pe mâna dreaptă. I s'a tăiat mâna până la un loc, dar rănilor s'au ivit mai sus, și acum a trebuit să i-se taie a doua oră mâna și mai sus. E o minune vindecarea cu raze, bolnavului îi dă sănătate, dar pe doctor îl primejduește, dacă nu e destul de păzit față de ele.

O solle a bisericii rusești va cereța România, condusă de metropolitul Benjamin din Iaroslav și Arhiepiscopul Serafim din Costroma și mai mulți clerici înalți. Va merge și la Atena și Belgrad. Va arăta

în ce stare se află azi biserica rusească și va căuta să statorească, iar bunele legături de mai nainte, azi părăsite pe urma scufundării în care zace Rusia.

„Visuri Studențești“ e numele unei schițe dramatice, scrise de d. Petru Ionescu-Muscel, student la Universitatea din București, înfățișând în formă de teatru, multe întâmplări din frământările vieții studențești. La Librării nu se află pusă spre vânzare. A se cere la: „Centrul Studențesc“, București, Bulev. Elisabeta 5., trimițând prețul de 30 Lei înainte.

Calendarul Național pe 1924

e gata și s'a început trimiterea lui.

E frumos ca în toți anii din trecut. Prețul unui exemplar trimis franco (posta plătită de noi) e 7 Lei, dar cel ce vrea să fie sigur că nu i-se perde pe postă, să adauge 2 Lei, ca să-i meargă recomandat (așadar recomandat e cu 9 Lei).

Cel ce cumpără cel puțin 6 exemplare, le plătește cu numai 6 Lei unul și-i merge pachetul recomandat, ca să nu i-se peardă pe postă.

Dați adresa foarte curată, fără greș: numele, comuna, posta din urmă și județul.

Din casa nici unul Român cărturar, bun patriot, să nu lipsească senzaționala carte:

„Protocoalele Înțelepților Sionului“

care descopăr lumii uriașul și fără păreche de vicleanul plan, după care cel mai înalt sfat al învățătorilor evrei de pe glob, conduc lucrarea de robire și ținare în robire economică, a tuturor popoarelor din lume, îndeosebi a celor creștine! Cetindu-o, multe lucruri pe cari azi nu le înțelegeai, le înțelegi îngrozitor! A se cere la „Libertatea“, în Orăștie (jud. Hunedoarei), trimițând înainte prețul ei, 35 Lei, pentru care se expediază franco-recomandat. Cu ramburs nu se trimite.

Posta Redacției.

Dlul I. M. S. în Str. Am scris de repetite ori, că pe jumătatea a doua, din pricina scumpirilor a toate, — am fost siliți fără plăcere, a adauge o urcare de scumpire de 10 Lei, pe care rugăm pe toți abonații a o plăti, ca să nu încheem anul cu pierdere. Așadar cei cari n'ați trimis acei 10 Lei sunteți rugați a-i trimite fie acum, fie la înoarea abonamentului pe 1924.

Dsale Bucur Horhat în Bocsig. Dta ești plătit cinstit, cu 70 Lei pe anul de față.

Farmacia Vlad

din Orăștie, Piața Prințul Carol (lângă Liceul A. Vlaicu), condusă azi de proprietarul însuși, Virgil Vlad, — atrage luarea aminte a onoratului public din loc și jur asupra faptului, că s'a arangeat de nou, complet, fiind bogat înzestrată în afară de articli de farmacie (apotecă), și cu tot felul de pansamente (de legat), cu parfumerie, articli de gumă, săpunuri fine, etc.

(992) 2-30

Dentist Dr. S. Seidner dă consultați în ORĂȘTIE Pășta Aurel Vlaicu 7 (la etaj deasupra prăvălii Ioan Rob). — Plombă. — Scoatere de dinți fără durere — Regulare de dinți. Curățarea de dantură. (953) 10-10

Ocaziune rară de cumpărare!
HUPFFELD Clavir automat = și de mână, = de 140 cm. lungime, 140 cm. înălțime și 70 cm. lățime, în stare foarte bună, provăzut cu un mic motor electric, cântând singur, automat, dar și cu mâna, cu 30 buc. note rotunde: nemțești, românești și ungurești, potrivit pentru cafenele, restaurante și pentru familii, — e de vânzare. — Informații la foaie. (10) 1-

De vânzare:

un **prinzitor** pentru 12 persoane, cu totul modern, cu totul nou, masiv; — și un **dormitor** complet alb, nou. Informații în: Vila din urmă (Antoni), de lângă Promenadă. (1031) 1-2

Casă de vânzare.

Casa de sub Nr. 49, strada Prundului în Orăștie, — e de vânzare. Stă din 3 camere, în curte șopru, cozină, grădină mare cu pomi. Informații în casă la: (1030) 1-1 **Damian Adamescu**.

Ucenic de prăvălie.

În prăvălia societății comerciale "Tecana" din Teaca (județul Cojocna), se primește îndată un ucenic (învățel) de prăvălie, în etate de 13-14 ani. Cel cu școală mai multă, sunt preferați. (1029) 1-5

Ocazie binevenită pentru Cadouri de Crăciun și Anul-Nou:

Alegere mare în Obiecte practice pentru economia de casă și bucătăriei, — în prăvălia:

Dolf Rener

Orăștie, str. Rege Ferdinand 12

(1029) 1-5

Moară de arindat sau de vindut,

este a subscrisului. Totaci cant un morar priceput la motor de benzină.

Samoilă Nicolae, morar

(1032) 1-3 Folt, p. Orăștie.

Oftica, boala de plămâni, piept, scuipat de sânge, tuse, paliditate, se vindecă prin Siropul Vêrtes, remediul cel mai eficace — 4 sticle, necesare pentru o cură, 300 Lei franco, după trimiterea înainte prin poștă dela Farmacia Vulturului din Lugoj, Nr. 33. (999b) 3-

Publicațiune.

Domnii acționari ai Cooperativel "Românul" din Baia-de-Criș (fosta Insofite Hangys) sunt rugați să-și prezente acțiunile vechi Direcțiunei, cel mai târziu până în 31 Decembrie 1923 și a le întregi la valoarea de 50 Lei, având a mai solvi casei 15 Lei după acțiune. Domnii cari nu doresc a și le întregi, își pot ridica pârâșia până la acei termîn, la caz contrar pârâșia va trece la fondul de rezervă.

Membrii noi se primesc la casă și vor solvi la înscrierea 50%, din pârâșie și 10 Lei taxă de înscriere. Baia-de-Criș, la 21 Nov. 1923.

(1025) 1-2 Consiliul de Administrație

AVIZ! Fac cunoscut, că m-am transportat întreg materialul de Chereslea de cca 50 vagoane dela fereztrăul din Sibot în depozitul de scânduri și lemne din Orăștie și de aici fac vânzările tot cu acelaș preț redus.

Vând în detalii și cu vagoanele și lîferez la ori-care gară următoarele:

SCANDURI DE BRAD USCATE și tăisură nouă, țaturî, rigle, mîrginî, lemne cioplite de edificat cioplitură nouă.

TIGLĂ mare horjită cu patru ori cu un cioc, de cea mai bună calitate, dispunînd cca cu 50 vagoane. La cumpărări mai mari o vînd sub preț de zi a fabricelor.

PETRII DE MOARA cele mai renumite pentru mori de foc, benzină etc. sistem francez, din bucăși alcătuite, le dăm pe garanță, precum și pentru mori de apă dintr'o bucată. — Dispon azi de 60 bucăși de toate mărimile.

VIN BUN din via proprie din Covășinți, podgoria Aradelui, cca 1000 ferii (100 hectol.) din anul 1922, precum și rachiu de drojdie, trevere prefripiți, care vin e depus în pivnițele mele din Orăștie, piața Regina Maria nr. 24, precum și alte 1000 ferii (100 hectol.) vin din 1923, care se află în pivnițele vîi din Covășinți.

UN TREER de ales grâu. — Ori-ce informații dă proprietarul:

Teodor Vulpe,

Orăștie (județul Hunedoarei)

(1022) 30 Depozit. 3-6 Telefon: 29 locuință.

Altoi de viță altoită americană

splendid dezvoltată și sănătoasă, cu rădăcini, soiurile cele mai potrivite și producătoare. Fîind viță pentru ținuturile muntoase, deprinsă cu clima deluroasă ardeleneseă, e cel mai bun izvor pentru proprietarii de vii. Să se adreseze cu încredere deplină, căci școala mea e foarte bine îngrijită, neatinsă de Pernospere. Se capătă soiuri de struguri albe, de vin și de masă, altoi de un an și de doi ani. Mărimea altoilor dela 40 cm.—1.20 metru. Tot odată să află de vânzare și americană pentru altoit, coaptă bine și sănătoasă. La cerere, catalog gratis!

NICOLAE SIBIȘAN

(1020) Pianal-de-jos p. Sebeșul-Săsesc (j. Sibiu). 3-3

În prăvălia românească

Ioan Inișca, Orăștie

se află: Depozit permanent de mărfuri textile, precum: Pânzărie, Șifonerie, Barcheturi, Stămburi, Satenuri, Cărpe de cap, Bumbacuri și Arniciuri colorate D. M. C. și mare sortiment de ciorapi, furnituri pentru croitori cu prețuri moderate.

Mărfuri numai de prima calitate!

(1034) 1-3 Serviciu prompt și prețuri solide!

Casă de vânzare.

Casa Nr. 11 din str. Sacului din Orăștie, stînd din 2 camere, bucătărie, pivniță mare, etc., apot șoră, grejd, cozină și grădină cu pomi și vile, — e de vânzare din mîndă liberă. Informații în scris dă vânzătorul subscris, iar cu vorbă dă și administrația foil:

(1023) 1-3, **Toma Bilaciu** în Almașul-mare, p. Zlatna

Caut pentru 3 copii de 1-5 ani, îngrijitoare inteligentă ori pregătită pentru grădinile de copii.

Ofertele a se adresa la:

Dr. Demian

(1033) 1-3 Sănnicolaul-Mare.

Se caută un locuință cu 2-3 camere eventual și cu grădină. Deslușiri la firma:

V. Corvin & Comp. Orăștie.

unde se pot cumpăra mărfuri de Manufactură cele mai bune, cu prețuri reduse pentru sărbători ca:

Cioldiuri, Bumbăcel, Barcheturi, Cloturi, Ștofe de Dame și Domni, Catifele, Ghete de tot felul, Cămăși, Ciorapi, Cravate, Pălării, Șepci, Ploiere, Mantale de gumă. Căptușeli și ori-ce articolu din bransa Manufacturii. — Tot aici se fac haine după comandă! (1021) 2-5

„Banca Centrală“

pentru industrie și comerț s. a. în Cluj. Capital: 50.000.000 Lei. — Rezerve 18.000.000 Lei Depuneri pe libel 125.000.000 Lei în trei ani!.

- Banca Centrală, Filiala Alba-Iulia
- Banca Centrală, Filiala Arad
- Banca Centrală, Filiala Bistrița
- Banca Centrală, Filiala Hațeg
- Banca Centrală, Filiala Oradea-Mare
- Banca Centrală, Filiala Sibiu
- Banca Centrală, Filiala Turda

(952) 5-8

primește și fructifică totdeauna mai favorabil!

DEPUNERILE

pe LIBEL și în CONTCURRENT

și plătesc darea cătră stat din al său.

Depunerile la vedere le fructifică cu 5% netto.

Depuneri pe termen fix de 1 an cu 6%—7% "

Depuneri pe timp mai lung și în sume mai mari,

apoi fonduri comunale, bisericesti, școlare, etc.,

fructifică în condițiuni speciale!

Adresați-Vă la Banca Centrală, Secția Americană, în Cluj și la Filialele sale, cu: Dollari, cecuri, drafturi și cu asigurate americane.

Serviciu prompt și culant. Corezpondență în toate limbile.

Cumpărați acții dela Banca Centrală din Cluj.

Cearcă a te incredința

cât de bună și trainică e țigla de cement ce se face în Fabrica nouă de țigla de cement înființată în vara asta la Orăștie, de Ioan Herța în ulița Prundului 23 (față de târgul de vite). Tot acolo găsiți olandă și vâlăe de cement năintrecut de bune și trainice! (914) 4-